Вимоги ГПК України, порушення яких стало підставою для скасування судових рішень

(вересень 2026 року)

- **Щодо залишення позову без розгляду у зв'язку із неявкою представника позивача;**
- **Щодо відмови у поновленні строку для подання клопотання про витребування доказів;**
- **Щодо недопустимості накладення арешту на майно третьої особи, до якої не заявлено вимог про витребування цього майна;**
- **Щодо розгляду справи за відсутності належного повідомлення відповідача;**
- **Щодо необхідності врахування попередньої зміни правового статусу земельної ділянки (права власності) як обставини, що свідчить про реальність ризику його повторної зміни та необхідність забезпечення позову шляхом накладення арешту.**

Щодо залишення позову без розгляду у зв'язку із неявкою представника позивача

Постанова СхАГС від 26.08.2026 у справі №922/1319/26
https://reyestr.court.gov.ua/Review/139362648

Залишаючи позов без розгляду на підставі ч. 4 ст. 202 та п. 4 ч. 1 ст. 226 ГПК України – у зв'язку із неявкою представника позивача у судове засідання, суд виходив з того, що в матеріалах справи відсутня заява позивача про розгляд справи за відсутності його представника, та позивачем не повідомлено причини неявки його представника. Неявка представника позивача у судове засідання щодо розгляду справи по суті перешкоджає повному, всебічному та об`єктивному розгляду справи.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції з направленням справи для продовження розгляду, апеляційний суд зазначив, що **обов`язковими умовами** для застосування передбачених ч. 4 ст. 202, п. 4 ч. 1 ст. 226 ГПК процесуальних наслідків неявки позивача у судове засідання **є одночасно його належне повідомлення** про час і місце судового засідання **та відсутність заяви** позивача **про розгляд справи за його відсутності**. При цьому **суд має з`ясувати** причини не з`явлення позивача в судове засідання, зокрема **наявність чи відсутність поважних причин**, тобто встановити обставини **ігнорування** позивачем (представником) своїх процесуальних обов`язків і вимог суду. Разом з тим, **встановлені обставини справи не свідчать про відсутність у позивача наміру брати участь у її розгляді**.

Колегією суддів зазначено, що представник позивача брав участь в підготовчих засіданнях від 07.05.2026 та 28.05.2026. Ухвалою суду від 28.05.2026 підготовче провадження закрито та справу призначено до розгляду по суті в судовому засіданні на 18.06.2026. У судовому засіданні 18.06.2026, яке було проведене в режимі відеоконференції, враховуючи неявку представника позивача та відсутність повідомлення про причини такої неявки, надаючи можливість прийняти участь у судовому засіданні всіх учасників, **оголошено перерву до 02.07.2026** о 11:15. **В протоколі судового засідання від 18.06.2026 відсутні будь-які посилання на те, що секретар судового засідання робив запрошення до конференції представнику позивача**. В судовому засіданні **02.07.2026**, яке було проведене в режимі відеоконференції, **суд**, заслухавши усне клопотання представника відповідача про залишення позовної заяви без розгляду, **постановив ухвалу про залишення позовної заяви без розгляду**.

Дослідивши протокол судового засідання від **02.07.2026**, колегія суддів зазначила, що з нього не вбачається що секретар судового засідання робив запрошення до конференції представнику позивача. В той же час, **в ухвалі про залишення позову без розгляду** від 02.07.2026 **лише констатовано, що в судове засідання представник позивача не з`явився** та зазначено, що представнику позивача було достеменно відомо про хід розгляду справи, адже всі ухвали суду по справі 922/1319/26 направлялися до електронного кабінету

ТОВ “Л7”, проте **судом першої інстанції не було досліджено причини неявки** представника позивача в судове засідання 02.07.2026 року, в тому числі і не було з’ясовано **чи була забезпечена можливість реалізації позивачем права на його участь у судовому засіданні** в режимі відеоконференції.

Представник позивача подав заяву про участь у всіх судових засіданнях по справі №922/1319/26 **в режимі відеоконференції** за допомогою власних технічних засобів, **яка була задоволена ухвалою** суду від 01.05.2026. Також, представник позивача приймав участь в підготовчих засіданнях від 07.05.2026 та 28.05.2026 в режимі відеоконференції за допомогою власних технічних засобів, та, як зазначає **представник позивача**, **розраховував на участь у інших судових засіданнях** по справі №922/1319/26 **в такому ж самому режимі, але запрошення від секретаря так і не отримав**.

Колегією суддів зазначено, що виходячи зі змісту ч. 3 ст. 222 ГПК, у зв’язку із неявкою у судове засідання учасників справи **секретар судового засідання мав би зазначити у протоколі судового засідання дані про те, що суд вчиняв необхідні технічні дії щодо налагодження зв’язку з позивачем, а у разі неможливості налагодити зв’язок з технічних або інших причин**, які виникли або з боку суду, або з боку сторони у справі, яка за ухвалою суду бере участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції, на виконання вимог пунктів 5,6 частини 2 ст. 223 ГПК **зафіксувати цю процесуальну дію** та час її здійснення **у протоколі судового засідання**. Це є необхідним, зважаючи на те, що у разі неявки усіх учасників справи фіксування судового процесу за допомогою технічного засобу не здійснюється (частина 3 ст. 222 Господарського процесуального кодексу України).

Як свідчать протоколи судового засідання в режимі конференції від 18.06.2026 та від 02.07.2026 **представника позивача не було запрошено до участі у судовому засіданні** в режимі відеоконференції. Також колегією суддів встановлено, що у вказаних протоколах **відсутня будь-яка інформація або посилання на причини нездійснення запрошення** та підключення представника до судового засідання в режимі відеоконференції, не зазначено відомостей щодо його участі в режимі відеоконференції, зокрема щодо забезпечення йому можливості підключитися до відеоконференції, а матеріали справи **не містять доказів того, що таку можливість було фактично забезпечено**, **або інформації про те, що секретар** судового засідання **здійснив**, як це зазвичай відбувається, **комунікацію через месенджери/телефон** безпосередньо перед засіданням, **щоб уточнити причину відсутності** представника позивача **“в мережі”.** Інформації про вчинення зазначених дій протокол судового засідання не містить (а.с. 85-87). Отже, **судом першої інстанції було допущено порушення прав позивача на участь у судовому засіданні**, надання пояснень, здійснення захисту своїх прав та інтересів.

За наведених обставин колегія дійшла висновку про наявність підстав для скасування ухвали від 02.07.2026 у справі №922/1319/26, як такої, що постановлена з неповним з’ясуванням обставин, що мають значення для справи та **порушенням норм процесуального права.**

Щодо відмови у поновленні строку для подання клопотання про витребування доказів

Постанова СхАГС від 08.09.2026 у справі №922/762/26 (610/2687/25) https://reyestr.court.gov.ua/Review/139550232

Відмовляючи у задоволенні клопотання позивача про поновлення строку для подання клопотання про витребування доказів, та залишаючи клопотання позивача про витребування доказів від **21.07.2026** без розгляду, **суд першої інстанції виходив з того, що позивач мав можливість заявити відповідне клопотання після відкриття провадження у цій справі**. Доказів того, що у позивача існували перепони (поважні причини) щодо неможливості звернення до суду з клопотанням про витребування доказів одразу після відкриття провадження у цій справі позивачем не надано. **Клопотання про витребування доказів подано майже через півтора місяці з моменту відкриття провадження у справі.** Суд дійшов висновку, що наведені позивачем **обставини пропуску строку** на подання клопотання про витребування доказів **не є поважними.**

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції з поновленням позивачеві процесуального строку на подання клопотання про витребування доказів, та з направленням справи суду першої інстанції для розгляду по суті клопотання про витребування доказів, апеляційний суд зазначив, що **необхідність витребування доказів виникла після подання відповідачем** саме до господарського суду **відзиву та заперечень**, **якими останній заперечив факт використання земельної ділянки та передачі її у суборенду, а тому саме тоді виникла необхідність спростування цих доводів**. Аргументи відповідача щодо обізнаності позивача про заперечення обставини можливості використання земельної ділянки у період формування стягуваної заборгованості ще під час провадження у справі у Балаклійську районному суді Харківської області відхилено колегією суддів, адже у цілковитій відповідності до вимог процесуального законодавства (як цивільного, так і господарського), з огляду на такі заперечення **позивачем були вжиті самостійні заходи (адвокатські запити), спрямовані на отримання доказів, які (заходи) не призвели до жодного результату, що і зумовило виникнення процесуального права на ініціацію витребування доказів.**

Крім того, у розглядуваній справі мала місце заміна позивача (вступ спадкоємця через смерть первісного заявника позову), опосередкована ухвалою суду від **08.04.2026**, що в контексті гарантованого ст.6 ЄКПЛ права рівного ефективного доступу до суду (з огляду на співвідношення статусів сторін і можливості їх забезпечувати представництво власних інтересів у суді - фізична особа та юридична особа) **мало враховуватися під час вирішення питання щодо створення судом належних умов для здійснення сторонами своїх процесуальних прав та обов'язків**.

Колегією суддів зазначено, що **місцевий господарський суд дійшов передчасного висновку про відсутність поважних причин пропуску процесуального строку, не надавши належної оцінки процесуальній поведінці поточного позивача (його правопопередника), вжитим ним заходам щодо самостійного отримання доказів та значенню витребуваних документів для встановлення обставин, що входять до предмета доказування**.

З огляду на наведене, колегія суддів дійшла висновку, що оскаржувана ухвала Господарського суду Харківської області постановлена без повного з'ясування обставин, які мають значення для вирішення питання про поновлення процесуального строку, та **з неправильним застосуванням норм процесуального права, які регулюють питання поновлення процесуальних строків**, унаслідок чого місцевий господарський суд не розглянув по суті клопотання позивача про витребування доказів.

Щодо недопустимості накладення арешту на майно третьої особи, до якої не заявлено вимог про витребування цього майна

Постанова СхАГС від 25.08.2026 у справі №922/3484/25 (922/1816/26) https://reyestr.court.gov.ua/Review/139400496

Задовольняючи заяву позивача про забезпечення позову у вигляді **накладення арешту** на транспортний засіб **із забороною його власнику** (**третій особі, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідачів**) та будь-яким іншим особам відчужувати, перереєстровувати, передавати у заставу, користування чи володіння, або вчиняти будь-які інші дії щодо транспортного засобу, **суд** першої інстанції **виходив з того, що предметом спору є вимоги про визнання недійсними правочинів, на підставі яких з володіння позивача вибув спірний транспортний засіб**, **а також про визнання права власності та витребування цього майна** з чужого незаконного володіння. Спірний екскаватор-навантажувач є індивідуально визначеним рухомим майном, яке після первісного відчуження та подальшої перереєстрації **перейшло у власність Сілевича М.Ю., залученого до участі справі в якості третьої особи, що свідчить про можливість подальшої зміни власника та ризик ускладнення або унеможливлення виконання рішення у разі задоволення позову**.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції та відмовляючи у задоволенні заяви про забезпечення позову, апеляційний суд виходив з того, що **визначальним для вирішення питання про правомірність застосованого забезпечення є встановлення того, кому належало спірне майно на момент постановлення оскаржуваної ухвали, який процесуальний статус цієї особи у справі, чи заявлено до неї матеріально-правову вимогу** та чи здатні застосовані щодо неї заходи забезпечити фактичне виконання майбутнього судового рішення в межах сформульованого позивачем предмета спору.

Як вбачається з матеріалів справи, заявлена позивачем вимога про витребування транспортного засобу адресована відповідачеві Мазніченку В.В. Разом з тим, до вирішення питання про забезпечення позову право власності на спірний транспортний засіб перейшло до Сілевича М.Ю., залучено до участі у справі в якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідачів.

Апеляційним судом зазначено, що **передбачена пунктом 1 частини 1 статті 137 ГПК України можливість накладення арешту на майно** відповідача, що знаходиться "у нього чи в інших осіб", **стосується випадків, коли майно, яке належить відповідачу, лише фізично перебуває у володінні третьої особи** (наприклад, передане на зберігання чи в оренду), **а право власності на нього залишається за відповідачем**. **Ця умова не поширюється на ситуацію**, **коли право власності на майно вже перейшло до іншої особи, яка відповідачем у справі не є**. У цій справі право власності на спірний транспортний засіб перейшло до Сілевича М.Ю., а тому зазначена умова застосування арешту **на спірні правовідносини не поширюється**.

При цьому процесуальний статус третьої особи сам по собі не виключає можливості встановлення передбаченої пунктом 4 частини першої статті 137 ГПК України заборони вчиняти дії щодо предмета спору. Водночас наведена норма не звільняє суд від обов'язку перевірити, чи пов'язаний конкретний захід забезпечення із заявленою матеріально-правовою вимогою та чи здатний він забезпечити виконання можливого судового рішення в межах сформульованого позивачем предмета спору.

Застосовуючи наведені положення до обставин цієї справи, колегія суддів врахувала, що арешт накладено на **транспортний засіб, який на момент постановлення оскаржуваної ухвали належав третій особі**, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору. Водночас заявлена позивачем вимога про витребування цього майна адресована **відповідачеві** Мазніченку В.В.

За таких обставин, застосований місцевим господарським судом комплекс заходів забезпечення позову не має належного зв'язку з можливістю виконання майбутнього судового рішення саме в межах сформульованого позивачем предмета позову. Вирішення вимоги про витребування транспортного засобу у **відповідача** не створює матеріально-правового обов'язку для **третьої особи, яка є власником спірного майна та до якої вимога про його витребування не заявлена**.

Наклавши арешт на належне Сілевичу М.Ю. майно, встановивши щодо нього відповідні обмеження, **місцевий господарський суд фактично застосував заходи забезпечення до майнової сфери особи, щодо якої матеріально-правова вимога у цій справі не заявлена**. За таких умов висновок суду першої інстанції про відповідність застосованих заходів предмету позову та їх спрямованість на забезпечення виконання можливого судового рішення є помилковим.

Позовна вимога про витребування спірного майна пред'явлена не до Сілевича М.Ю., а до відповідача Мазніченка В.В., тому судове рішення про її задоволення покладатиме відповідний обов'язок саме на Мазніченка В.В. і не створюватиме для Сілевича М.Ю. самостійного обов'язку повернути або утриматися від розпорядження належним йому майном. За таких обставин **заборона, встановлена щодо Сілевича М.Ю.**, **не забезпечує виконання рішення**, яке може бути ухвалене за наслідками розгляду цього позову, а **тому пункт 4 частини першої статті 137 ГПК України сам по собі не міг бути належною правовою підставою для застосування такого заходу до особи, яка не є стороною матеріально-правового спору**.

Оскільки встановлена **невідповідність застосованого** комплексу заходів **забезпечення позову суб'єктному складу спору та змісту** заявлених **позовних вимог** є достатньою підставою для висновку про помилковість оскаржуваної ухвали.

Отже, **місцевий господарський суд**, задовольняючи заяву про забезпечення позову, **не врахував процесуальний статус актуального власника спірного транспортного засобу та відсутність заявленої до нього вимоги про витребування майна**, у зв'язку з чим дійшов помилкового висновку про наявність належного зв'язку застосованих заходів забезпечення з предметом позову та можливістю виконання майбутнього судового рішення.

Щодо розгляду справи за відсутності належного повідомлення відповідача

Постанова СхАГС від 27.08.2026 у справі №922/3526/25
https://reyestr.court.gov.ua/Review/139631324

Скасовуючи рішення суду першої інстанції з ухваленням нового судового рішення про відмову у задоволенні позовних вимог, апеляційним судом зазначено, що як вбачається з матеріалів справи, відповідно до офіційної інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань **адресою місцезнаходження відповідача ФОП** вказано: Україна, **61044**, Харківська обл., м. Харків, вул. Немишлянська, будинок 1, корпус А.

Ухвалу про відкриття провадження у справі від 06.10.2025, якою, зокрема, постановлено справу розглядати за правилами загального позовного провадження та призначено підготовче засідання на 05.11.2025 року о 10:00, **відповідачеві направлено засобами поштового зв'язку за адресою: 61168**, Харківська область, Харківський район, м. Харків, вул. Немишлянська, 1, корпус А, яка відповідно до довідки повернулася з відміткою **"адресат відсутній за вказаною адресою".** Ухвалу суду першої інстанції від 05.11.2025, якою повідомлялось про підготовче засідання на 19.11.2025 об 11:00; від 19.11.2025, якою закрито підготовче провадження та призначено справу до судового розгляду по суті на 24.12.2025 о 10:00 **відповідачу направлено на аналогічну адресу**.

Отже, вказані ухвали суду першої інстанції направлено на адресу відмінну від адреси відповідача, яка зазначена у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та є офіційною.

Ухвалу суду від 24.12.2025, якою повідомлялося учасників справи про наступне судове засідання на 14.01.2026 об 11:30, направлено на адресу, яка зазначена у Єдиному державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Вказана ухвала повернулася до суду. На конверті зі зворотного боку наклеєний бланк з трекінгом Укрпошти, вказано "З рекомендованим повідомленням. Судова повістка", надалі вказано "Від: Господарський суд Харківської області 61601 Харків 02.01.2026", у наступному блоці бланку вказано " 61601, Харків, майдан Свободи, 0,03 кг, кому: Господарський суд Харківської області", у наступному блоці бланку міститься позначка **"адресат відсутній".**

Водночас, відповідно до пункту 82 Правил надання послуг поштового зв`язку, затверджених Постановою КМУ № 270 від 05 квітня 2009 року рекомендовані листи з позначкою "Судова повістка", адресовані фізичним особам, під час доставки за зазначеною адресою вручаються особисто адресату (одержувачу), а в разі його відсутності - будь-кому з повнолітніх членів його сім'ї, який проживає разом з адресатом (одержувачем). **У разі відсутності адресата (одержувача)**, будь-кого з повнолітніх членів його сім'ї за зазначеною на рекомендованому листі адресою **працівник об'єкта поштового зв'язку інформує адресата (одержувача) за наявним номером телефону та/або вкладає до абонентської поштової скриньки повідомлення про надходження рекомендованого листа з позначкою "Судова повістка"**.

Якщо протягом трьох робочих днів після інформування відділенням поштового зв'язку **адресат (одержувач) не з'явився для одержання** рекомендованого (реєстрованого) листа з позначкою "Судова повістка", **працівник об'єкта поштового зв'язку робить позначку "адресат відсутній за зазначеною адресою"**, **яка засвідчується підписом** з проставленням відбитка поштового пристрою, порядок використання якого встановлюється призначеним оператором поштового зв'язку, і не пізніше ніж протягом наступного робочого дня **повертає такий лист до суду**.

Крім того, 2.4.59 пунктом Регламенту надання послуг з пересилання відправлень, затвердженого Наказом АТ "Укрпошта" від 22.09.2025 №7009, передбачено, що при поверненні рекомендованого листа з позначкою "Судова повістка" або "Повістка ТЦК", працівник ОПЗ зазначає тільки одну з наступних причин повернення: "не вірна адреса", "відмова", "адресат відсутній". **Зазначена причина повернення засвідчується підписом працівника ОПЗ** із зазначенням його **прізвища** та проставлянням відбитка календарного штемпеля на вільному місці біля супровідної адреси.

Проте, вказаний бланк, який міститься у матеріалах справи, **не містить ані засвідчувального підпису працівника ОПЗ, ані прізвища працівника, що не відповідає вказаним положенням Правил та Регламенту, а відтак таке повернення не може свідчити про належне повідомлення особи**. Додаткова інформація про вручення/невручення та причини невручення поштового відправлення, наприклад, роздруківка за трекінгом з сайту Укрпошта, у матеріалах справи відсутня.

Зареєстрований **Електронний кабінет** ЄСІТС **у відповідача відсутній**, жодних процесуальних документів під час розгляду справи у суді першої інстанції ним не подавалося. До позовної заяви як докази її відправлення прокуратурою додано опис вкладення та поштову накладну. В описі вкладення зазначено адресу: вул. Немишлянська, буд.1А, м. Харків, 61168, тобто відмінну від офіційної адреси. При цьому, у накладній вказано "До відділення, Харків, 61168", **точної адреси не зазначено.**

Таким чином, матеріали справи не містять належних та допустимих доказів повідомлення відповідача у встановленому ГПК України порядку про відкриття провадження у справі, а також про дату, час і місце судових засідань. Саме по собі оприлюднення процесуальних документів у Єдиному державному реєстрі судових рішень не є передбаченим процесуальним законом способом повідомлення учасника справи про її розгляд та не підтверджує факту його належного повідомлення.

Враховуючи наведене, колегія суддів дійшла висновку, що в межах даної справи **не було дотримано вимог господарського процесуального законодавства щодо належного повідомлення учасника справи – відповідача** про відкриття провадження у справі та її розгляд, не забезпечено останньому можливості реалізувати надані законом права, що згідно з пунктом 3 частини 3 статті 277 ГПК України є обов`язковою підставою для скасування судового рішення суду першої інстанції та ухвалення нового судового рішення, оскільки відповідач обґрунтовує свою апеляційну скаргу такою підставою.

Щодо необхідності врахування попередньої зміни правового статусу земельної ділянки (права власності) як обставини, що свідчить про реальність ризику його повторної зміни та необхідність забезпечення позову шляхом накладення арешту

Постанова СхАГС від 25.08.2026 у справі №922/2302/26
https://reyestr.court.gov.ua/Review/139362624

Відмовляючи у задоволенні заяви прокурора про забезпечення позову у вигляді накладення **арешту на земельну ділянку** та **заборони проведення на ній робіт, пов'язаних із пошкодженням** ґрунтового покриву або таких, що можуть призвести до знищення чи пошкодження наявних на ній лісових насаджень, **суд виходив з того, що прокурором не надано** належних та допустимих **доказів на підтвердження вчинення дій, які б свідчили про намір відчуження** цієї **земельної ділянки**, а також доказів її **пошкодження або знищення**.

Скасовуючи ухвалу суду першої інстанції з ухваленням рішення про задоволення заяви про забезпечення позову, апеляційним судом зазначено, що предметом позовних вимог прокурора у цій справі є скасування державної реєстрації права комунальної власності Старосалтівської селищної ради на спірну земельну ділянку з витребуванням її частини на користь держави з незаконного володіння. Отже, спір безпосередньо стосується правового статусу конкретного індивідуально визначеного об'єкта нерухомого майна, у зв'язку з чим, **для ефективного захисту та поновлення інтересів держави в межах цього провадження суттєве значення має збереження як юридичного, так і фактичного стану цього об'єкта до вирішення спору по суті**.

Колегія суддів звернула увагу на обставину, яку суд першої інстанції залишив поза увагою, а саме на те, що **правовий статус спірної земельної ділянки вже одного разу змінювався під час судового розгляду спору щодо цього ж об'єкта**. Так, провадження у справі №617/1048/18, в межах якої згодом було визнано незаконними накази органу виконавчої влади щодо відведення цієї ділянки та визнано недійсним договір оренди, відкрито 20.07.2018, тоді як оспорювана прокурором **передача ділянки у комунальну власність** Старосалтівської селищної ради **відбулася** на підставі наказів, акта приймання-передачі та рішення ради, прийнятих **у грудні 2018 року, - тобто протягом кількох місяців після відкриття провадження у зазначеній справі**. Сама по собі ця обставина не свідчить про намір відповідача здійснити відчуження ділянки у межах цього провадження, однак **підтверджує, що правовий статус саме цього об'єкта вже зазнавав змін під час судового розгляду спору за його участю**, **а тому ризик** подібної зміни статусу ділянки у межах цієї справи **не є суто гіпотетичним чи абстрактним**.

Висновок суду першої інстанції про недоведеність ризику відчуження ділянки з тих підстав, що прокурором не надано доказів учинення відповідачем дій, які б свідчили про намір відчуження, **зроблений без** урахування зазначеної практики та без **оцінки** сукупності встановлених у справі обставин, зокрема **наведеної вище обставини зміни правового статусу цієї ж ділянки під час попереднього судового розгляду.**

Вирішуючи питання про допустимість тимчасового обмеження правомочностей зареєстрованого власника, **суд мав оцінити** характер і обсяг такого обмеження, його тривалість, зв'язок із предметом спору, **наслідки для відповідача та співвіднести їх із наслідками, які можуть настати у разі невжиття** заходів забезпечення позову. Натомість **місцевий господарський суд**, пославшись на непорушність права власності та право мирного володіння майном, відповідного **балансу інтересів не здійснив та не встановив, у чому саме полягає непропорційність заявлених прокурором тимчасових обмежень.**

Щодо заходу забезпечення позову у вигляді **заборони проведення робіт** на ділянці, зокрема, пов'язаних із пошкодженням її ґрунтового покриву, колегією суддів зазначено, що позов прокурора спрямований на повернення цієї ділянки державі **із збереженням її природних властивостей**, а проведення на ній робіт, здатних пошкодити ґрунтовий покрив чи лісові насадження, **може призвести до зміни фактичного стану предмета спору**, у тому числі такої, що матиме незворотний характер.

Оцінюючи співмірність цього заходу, **колегія суддів враховала**, що прокурор **не просить заборонити будь-яку діяльність** на спірній ділянці, **а лише ті роботи, які пов'язані з пошкодженням її ґрунтового покриву або можуть призвести до знищення чи пошкодження наявних на ній лісових насаджень**, тобто захід є предметно обмеженим і відповідає меті збереження фактичного стану спірного об'єкта до вирішення справи по суті.

Відмовляючи у задоволенні заяви прокурора **суд обмежився оцінкою відсутності доказів** учинення відповідачем конкретних дій, спрямованих на відчуження спірної ділянки, та доказів фактично завданого їй пошкодження, застосувавши до цього **завищений стандарт доказування**; **не врахував установлену обставину зміни правового статусу цієї ж ділянки під час попереднього судового розгляду** справи №617/1048/18; **не оцінив ризик ускладнення ефективного захисту** та поновлення інтересів держави в межах одного судового провадження; не дослідив окремо зв'язок кожного із двох заявлених заходів забезпечення позову з предметом спору, **залишивши поза увагою відмінну правову природу арешту та заборони проведення робіт**; не здійснив оцінки співмірності заявлених заходів та **балансу негативних наслідків** їх вжиття і невжиття; та передчасно послався на статтю 321 ЦК України і статтю 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод як на підставу відмови, **фактично визнавши обґрунтованим право власності відповідача до вирішення спору** про законність підстав його виникнення **по суті**. З огляду на викладене, ухвала підлягає скасуванню, як така, що ухвалена з порушенням норм процесуального права.